

GARANCIA

AZ AGRÁR-VÁLLALKOZÁSI HITELGARANCIA ALAPÍTVÁNY KKV FEJLESZTÉSI MELLÉKLETE A KISTERMELŐK LAPJÁHOZ

A KISVÁLLALKOZÁSOK ÉS A CSALÁDI GAZDASÁGOK HELYZETÉNEK ERŐSÍTÉSE

Melyek a hazai agrárpolitika legfontosabb törekvései és eredményei? Hogyan lehetséges az agrár mikro-, kis- és közepes vállalkozások „helyzetbe hozásának” segítése? Miként kapcsolódik egymáshoz az agrárpolitika, a támogatáspolitiká, az érdekképviselet, a finanszírozási és a kezességvállalási rendszer? Ezekről beszélgettünk Jakab Istvánnal a Magyar Gazdakörök és Gazdaszövetkezetek Szövetsége (MAGOSZ) elnökével, a Magyar Országgyűlés alelnökével.

Kérem, foglalja össze az agrárpolitika prioritásait!

Az egyik fő prioritás a mezőgazdasági és a vidéki foglalkoztatás bővítése. További prioritás a gazdák, a mikro-, a kis- és a közepes vállalkozói (KKV) szektor, az életképes családi gazdaságok segítése, helyzetének erősítése. Központi elem a minőségi termelés, a magasabb hozzáadott értéket előállító gazdasági területek, így az állattartás vagy az élelmiszer-feldolgozás fejlődésének előmozdítása. Alapvető fontosságú az agrárszektor versenyképességének, jövedelembiztonságának átgondolt fokozása. Külön figyelem irányul a helyi közösségek és piacok megerősítésére. Az agrárpolitika sikeréhez az előbbieket mellett tudatosan alakított támogatáspolitiká, megfelelő hitelfinanszírozási és kezességi feltételek is szükségesek.

Hogyan látja a magyar agárszektor elmúlt évekbeli teljesítményét?

A 2010 utáni időszakban koncepcionálisan úgy formálódott az agrárpolitika, hogy a magyar

agráragazat korábban hullámzó, több területen (például az állattartásban) mutatkozó lecsakadó teljesítményét fejlődő pályára hozza, versenyképességét javítsa. Több eredmény már most is kirajzolódik. A 2010. és 2013. év között kb. 13 százalékkal bővült a mezőgazdasági termelés. A beruházások volumene - különösen az elmúlt két évben - jelentős mértékben emelkedett, megállt a foglalkoztatottság csökkenése, most már bővülés figyelhető meg. Ez arról tanúskodik, hogy az ágazatban tevékenykedőknek van jövőképe.

Az agrárexport volumene folyamatosan növekedett. 2013-ban az élelmiszerek, italok,

„a családi gazdaságok hátrányait a nagyüzemekkel szemben valamiféleképpen ellensúlyozni kell”

Jakab István

dohánytermékek (köztük a növényolaj, a fatermékek, a bioetanol, a non food termékek stb.) exportja a nemzetgazdasági kivitel mintegy 10 százalékát tette ki, és megközelítette a 8 milliárd eurót. A teljes külkereskedelmi aktívum kb. felét az agrárium biztosította, az élelmiszer-vertikum külpiazi egyenlege (a növényolaj- és a faforgalmazással együtt) jóval meghaladta a hárommilliárd eurós szintet.

A mezőgazdaság, illetve a vele szoros kapcsolatban álló gazdasági területek, így a beszállító iparágak (műtrágyagyártás, takarmány-előállítás, mezőgazdasági gépipar, növényvédőszer-gyártás), az agrártermékeket forgalmazó szektor (szövetkezetek, termelői kereskedelem), az élelmiszeripar, az élelmiszeripar feldolgozó-üzemei (élelmiszeripar, élelmiszer-kisipar) együttevén a hazai GDP több mint 10 százalékát állítják elő. A vidéki térségekben általában kulcsszerepe van a mezőgazdaságnak és a kapcsolódó ágazatoknak.

Milyen hiányosságokat lát az agrárium fejlődését illetően?

Az ágazat stratégiai fejlesztése kapcsán nem lehet megkerülni azt a kérdést, hogy Magyarország nemzetközi összehasonlításban milyen mértékben képes kihasználni az erőforrásait. Ezen a téren még hatalmas tartalékaink vannak. Például az egy hektárra jutó termelési érték tekintetében az unió átlagának csupán hozzávetőlegesen a 70 százalékát érjük el, ha pedig mezőgazdasági munkaerőegységre vetítjük az eredményt, akkor azt látjuk, hogy az uniós átlagnak csak a felét tudjuk teljesíteni. Tehát alapvető a versenyképesség erősítése, a hazai agrárpotenciál kihasználása.

Hogyan lehet ezen a téren előrelépni?

A versenyképesség megalapozásánál figyelemmel kell lenni arra, hogy a különféle agrár-vertikumok egészét, minden egyes láncszemét megfelelő szintre kell fejleszteni. Szakítani kell azzal a szemlélettel, hogy elég csak termelni, ugyanolyan fontos a termény áruvá készítése: az osztályozás, a raktározás, a feldolgozás, a piacra vitel stb. Legyen meg az egységesen kezelt termelési-feldolgozási-értékesítési lánc (ha úgy tetszik az átfogó üzleti terv), ehhez lehet aztán a megfelelő hitelrendszer és kezességvállalást kapcsolni. A támogatáspolitikát is ennek szolgálatába célszerű állítani. Külön-külön a gazdálkodóktól sokszor nem lehet elvárni, hogy a vertikum működtetésének valamennyi követelményével tisztában legyenek, és annak szellemében cselekedjenek. Piaci és pénzügyi információkat kell eljuttatni hozzájuk, tanácsadást kell nyújtani számukra. Kiemelkedő szerepet töltsön be ebben a Nemzeti Agrárgazdasági Kamara mint a rendezett piaci viszonyok kialakításában, fenntartásában

közreműködő, illetve mint érdekképviseleti szervezet, továbbá a 2014-től hozzá tartozó tanácsadói, szolgáltatói, és részben hatósági szerepet ellátó falugazdász hálózat tevékenysége. A mezőgazdasági vállalkozások működésének másik fontos eleme a finanszírozás folyamatossága és biztonsága. Ma már látni némi elmozdulást a pénzügyi intézmények részéről, mind többen látnak lehetőséget az ágazatban. Ugyanakkor a szükséges forrásokat az őstermelők, a mikrovállalkozások számára még mindig nem képes megfelelően eljuttatni a bankrendszer. Ezen a területen az Agrár-Vállalkozási Hitelgarancia Alapítvány szerepe nélkülözhetetlen, hiszen az általa hitelhez juttatott vállalkozások 80%-ot meghaladó részét a mikrovállalkozások adják, és az általa garantált hitelállomány három év alatt a másfélszeresére nőtt. A kicsiket segítő pénzügyi intézményrendszert azonban tovább kell fejleszteni és erősíteni a mezőgazdaság orientált finanszírozó intézményeket.

A támogatáspolitikát hogyan állítható agrár KKV-k, családi gazdaságok helyzetének megerősítése szolgálatába?

A nagybirtok előnyét a családi gazdaságokkal szemben meg kell szüntetni. A kormányzatnak is az az álláspontja (távlati célja), hogy mikro-, kis- és közepes gazdaságok mintegy 80 százalékos súlyt képviseljenek a mezőgazdaságban, a nagyüzemek aránya pedig kb. 20 százalékos legyen. Ezért - mint MAGOSZ - támogattuk azt a törekvést, hogy az egységes területalapú támogatások esetében sávós degresszió bevezetésére kerüljön sor. Vagyis, 150 ezer euró felett normatív támogatást ne lehessen kifizetni senkinek sem. Az ezáltal keletkező többlet forrást pedig céloztan a munkaigényes ágazatok, valamint a kis- és közepes vállalkozások fejlesztésére lehessen fordítani, növelve azok versenyképességét. Így a vidék eltartó képessége is erősödhet. Az előző uniós költségvetési ciklusban ugyanis a támogatások közel kétharmada a gazdálkodók néhány százalékának (nevezetesen a nagyobbaknak) jutott. Azt is ki kell emelni, hogy az agrár környezetgazdálkodási támogatási források is főként nagyüzemek számára voltak reálisan elérhetőek, és még mindig tetten érhető, hogy egy adott falu lakói gyakran azt sem tudják, kik művelik a földjeiket, közben a falu szép lassan elnéptelenedik.

Ezek a lépések nyilván nem történhetek meg érdekütközések, nézeteltérések nélkül.

Tisztában voltunk azzal, hogy komoly viták várhatóak ebben az ügyben, de semmiképp sem tekinthetünk el attól, hogy a családi gazdaságok hátrányait a nagyüzemekkel szemben valamiféleképpen ellensúlyozni kell. Bizonyára sokan emlékeznek még rá, hogy a túlzott bir-

tokkoncentráció, a kis- és közepes vállalkozások háttérbe szorítása egyes térségek drámai elszegényedését hozta magával.

Elképzeléseinket sikerült megvalósítani. A legfeljebb 1037 hektáros területen gazdálkodók megkapják a nekik járó normatív területalapú támogatás száz százalékát. Az 1037 és az 1200 hektár közötti területeknél pedig a támogatás mértéke öt százalékkal csökken. 1200 hektár felett pedig teljes elvonásra kerül sor. Az így felszabaduló források átcsoportosításra kerülnek a vidékfejlesztési támogatásokhoz, és a kézimunka igényes, nagyobb hozzáadott értéket előállító ágazatok fejlesztését segítik elő, így az állattartás, a zöldség-gyümölcs előállítás, valamint a vetőmag-termesztés. E célra több nemzeti forrás is rendelkezésre fog állni, elsősorban az állattenyésztés esetében. Fontos elem az is, hogy az élelmiszer-feldolgozást kiemelt területként kezeli az új támogatási rendszer. Ez utóbbi célokra a gazdaságfejlesztési forrásokból is 100 milliárdos nagyságrendű összeg áll majd rendelkezésre a vidékfejlesztési források mellett.

Akadnak olyan vélemények is, hogy az új rendszerben a nagyobb birtokok teljesen elesnek a területalapú támogatásoktól. Mit mutatnak a tények?

Az tévhit, hogy az 1200 hektár feletti birtokok támogatásának megvonása 100 százalékos. A normatív területalapú támogatás - amelyet az elvonás érint - a teljes közvetlen támogatásnak csak egy része. Mivel a normatív támogatási rész szűkítése sávós módon történik, annak bizonyos hányadához a nagygazdaságok is hozzájutnak. Ugyanakkor a közvetlen támogatások 30 százalékos hányadát adott feltételek teljesítése esetén minden gazdaság megkaphatja, tehát a nagyméretűek is. Ehhez, az Európai Unió által megjelölt feltételeknek megfelelően zöldíteni kell a birtokot.

Miként segítik a kisgazdaságok támogatáshoz jutását, illetve azokat a fiatalokat, akik mezőgazdasággal foglalkoznak vagy a későbbiekben gazdálkodni akarnak?

A legkisebb gazdaságok élete is egyszerűbb lesz, mert könnyebben elérhető, úgynevezett egyszerűsített támogatásban részesülhetnek a közvetlen támogatásokból, amely gazdánként évente minimum 500, maximum 1250 euró lehet. A tapasztalatok szerint egyre több fiatal kezd gazdálkodni, tekinti élethivatásának a mezőgazdaságot. A gazdatársadalom megújulása (a hosszú távon tervezett jövő) érdekében elemi kötelességünk őket támogatni. A közvetlen támogatásokon belül is egy külön tétel kapcsolódik a fiatal gazdálkodók tevékenységéhez, de az agrártámogatási rendszer egészében is megkülönböztetett figyelmet fordítunk rájuk.

FIATAL GAZDÁLKODÓK TÁMOGATÁSA

A 2007-2013 közötti programozási időszak vidékfejlesztési programja keretében 2014 májusában negyedik alkalommal hirdették meg a fiatal gazdák támogatását. A támogatás az ifjú agrárszakemberek vállalkozásának elindításához, a birtokstruktúra átalakításához, a mezőgazdaságban dolgozók korösszetételének javításához, valamint a vidék népességmegtartó erejének növeléséhez járul hozzá.

Azok a 18 és 40 év közötti ifjú gazdák pályázhattak, akik először kezdenek gazdálkodni

mezőgazdasági üzem vezetőjeként, megfelelő szakmai tudással, végzettséggel rendelkeznek, és vállalják, hogy gazdaságukat legalább 5 évig egyéni vállalkozóként vezetik. A minél magasabb szintű szakmai felkészültség, illetve az alapképzés teljesítésének vállalása, a szakmai gyakorlat megléte, valamint a foglalkoztatási célok teljesítése prioritást élvezett a támogatási kérelmek bírálata során.

A pályázati kiírás támogatási keretösszege eredetileg mintegy 4,5 milliárd forint volt,

amelynek jelentős megemeléséről született döntés a közelmúltban. Eszerint a teljes támogatási összeg több mint 15 milliárd forintra emelkedett, így most összesen 1270 fiatal gazda kaphat támogatást. A Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatal megkezdte a támogatói döntések előkészítését.

A Miniszterelnökség a 2014-2020 közötti programozási időszakban is kiemelt célként kezeli a fiatal gazdálkodók, valamint a vidéki kis- és közepes vállalkozások támogatását.

NÖVEKVŐ ÁLLATJÓLÉTI TÁMOGATÁS A BAROMFIÁGAZATBAN

Az állattenyésztés fejlesztése érdekében a magyar kormány döntött arról, hogy a baromfiágazatban 8 milliárd forintról 11 milliárd

forintra nő 2015-ben az állatjóléti támogatások összege. A baromfitartók már az idei negyedik negyedéves támogatási igénylésük

után az emelt összeget kapják kézhez a jövő év elején. A szóban forgó támogatás teljes mértékben nemzeti forrásból kerül folyósításra.

A MEGGYFELDOLGOZÁS TÁMOGATÁSA

A Földművelésügyi Minisztérium 2014. júliusban jelentette be, hogy az ágazati szereplők bevonásával kidolgozta a meggyipiaci feszültségek kezeléséhez szükséges intézkedéseket, amelyekhez a kormány többletforrásokat is biztosított.

Az intézkedéssel mintegy 10-15 ezer tonna meggy feldolgozását, illetve raktározását kívánják támogatni. A támogatás úgynevezett általános csekély összegű (de minimis) támo-

gatás, vagyis annak összege, minden egyéb, az azt megelőző 2 évben kapott általános csekély összegű támogatással együtt, nem haladhatja meg vállalkozásonként a 200 ezer eurót, mezőgazdasági vállalkozások esetén a 15 ezer eurót.

A vissza nem térítendő támogatást a termelők, a feldolgozók és a TЭСZ-ek vehetik igénybe, a meggy többletermés feldolgozása és a feldolgozott meggy piacról történő ideiglenes kivonása céljából. Így tehát, feldolgozási és közrak-

tározási támogatásra lehet igényt benyújtani, az előbbi támogatás kerete 800, az utóbbié 30 millió forint.

A feldolgozási támogatásra vonatkozó kérelmet 2014. szeptember 8-tól 2014. október 7-ig, a közraktározásit 2015. június 1-jétől 2015. június 15-ig lehet benyújtani a Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatalhoz. A támogatás a csenegődi, érdi, debreceni, újfahértói, kántorjánosi vagy cigánymeggy fajtákra vehető igénybe.

A SZATMÁRI KACSA

Sok vihart megért a vízi szárnyas tenyésztés és feldolgozás. Mivel a liba és a kacsra iránt a hazai konyhákon szerény a kereslet, jelentős az ágazat export függősége. Sajnos nem egyszer a hazai feldolgozók miatt is nehéz helyzetbe kerültek a tenyésztéssel foglalkozó vállalkozások. Ilyen körülmények között kellett Szatmári Zoltán, balástyai egyéni vállalkozónak vágott kacsra termékeit bevezetni a piacokra, és egyfajta biztonságot, kiszámíthatóságot teremteni.

Az élelmiszerboltok hűtőpultjaiban található Szatmári Kacsáról joggal hihetjük, hogy a Tisza és Szamos tájáról származó termék, de ha alaposan elolvassuk a csomagoláson a gyártó címét, kiderül, hogy a Csongrád megyei Balástyán állították elő. A márkanév nem a szatmári táj nevét jelzi, hanem Szatmári Zoltán egyéni vállalkozójét.

- Az a fontos, hogy magyar áru, jó minőségű kacsra kerül a fogyasztók asztalára - tesz rendet a nevekben a vállalkozó, aki saját telepen is nevel kacsát, de integrációban is termeltet, és az így nevelt, hizlalt kacsra egy részét a saját feldolgozójában vágja, s csomagolja. Minden ugyanúgy indult mint annyi más csongrádi, kiskunsági „kacsásé”, de míg az idők során sokan eltűntek, Szatmári Zoltán vállalkozása fennmaradt, sőt fejlődött. Ezekről az időkről a következőket mondta.

- Tulajdonképpen 2000-ben indult a vállalkozásom. Ezen a tájon régen hagyományos volt a liba és a kacsra nevelése, hizlalása. Több vágóhíd, feldolgozó üzem működött, amelyek kihelyezték nevelésre, hizlalásra a napos, vagy előnevelt libákat, kacsákat, aztán az integráció keretében felvásárolták azokat. A termelők többsége valame-

lyik feldolgozó üzemmel állt szerződéses kapcsolatban. Ez mind rendben is lett volna, ha a feldolgozó cégek megállapodás szerint fizetnek, de sokszor nem fizettek időben, késtek, sőt nem csak pontatlanok voltak, hanem némelyike csődbement, és odaveszett az átadott állatok ára, nem egy esetben családok lehetetlenültek el. De ha megkaptuk is az árat, az egyre kevesebb lett. Emellett félt volt, hogy a feldolgozó üzem bármikor felmondhatja a szerződést. Sokan megkerestek, hogy valamit kellene tenni e nagyfokú kiszolgáltatottság ellen. Úgy láttam, hogy saját kézbe kellene venni a feldolgozást, és a készáru értékesítést. 2008-ban határoztam el, hogy egy östermelői vágóhidat létesítek. Belefogtam az építésbe, és mire elkészült, uniós vágóhíd lett belőle. Erre bíztattak az állategészségügy szakemberei, a hatóságok ellenőrei is, ami azzal járt, hogy a kezdetben egy-két milliós beruházás végül a többszörösébe került. Ehhez viszont pénz kellett. Annak a lehetősége is fennállt, hogy nem tudom a beruházást finanszírozni, ekkor kaptam nagy segítséget a számlavezető bankomtól, a FONTANA Takarékszövetkezettől. Az Agrár-Vállalkozási Hitelgarancia Alapítvány készfizető kezessége mellett

nyújtott takarékszövetkezeti hitellel lehetővé vált a beruházás megvalósítása.

A takarékszövetkezetről szólva Szatmári Zoltán a következőket mondta.

- Fel sem merült a gondolat, hogy ne a helyi takarékszövetkezetet válasszam számlavezető bankomnak. Őket ismerem, itt élnek a településen, mondhatom azt, hogy pontosan tudják, kinek adhatnak hitelt. A kereskedelmi bankok csak később ajánlották szolgáltatásaikat, amikor a vállalkozásom is nagyobb lett. Én pedig kirtok azok mellett, akikkel együtt indultam, akik akár volt pénzem, akár nem végig mellettem álltak, amikor nagyobb hitelre volt szükségem, mint például a vágóhíd építések, segítettek.

Talán ez a kölcsönös bizalom az egyik oka, hogy Szatmári Zoltán vállalkozása a liba-kacsra ágazat viharos időszakait is biztonsággal át tudta vészelné. Mint elmondta most 10-15 termelővel dolgozik együtt, mind régi „kacsások”, jól ismerik egymást. Az előzményekből okulva ügyel arra, hogy jól fizessen, tisztességes árat ad a leszállított kacsákért, és mindenki időben pontosan megkapja a pénzt, annak ellenére, hogy a kereskedők jelentős része egy-két hónapos határidővel fizeti ki az elszállított árut. Jelentkeznek új termelők, ismeretlenek is, de egyrészt nem szándékozik bővíteni a termelést, másrészt, ha vált is, csak olyan termelőt vesz a körbe, akit jól ismer. Meg aztán számít a telephely távolsága is. A jelenlegi partnerei egy kb. 15 kilométeres körzetben található, ami nem csak az áttekinthetőség miatt fontos, hanem az állatok szállítása, törődése, a stressz csökkentése okán is. Naponta 800 kacsát vágnak és darabolnak az üzemben, és emellett két vágóhídra is szállítanak állatokat. Amint a vállalkozó szavaiból kiderül, a kezdet nem ment könnyen.

- Én korábban csak neveléssel, hizlalással foglalkoztam, de a feldolgozó indítása után a termelés szervezése, a feldolgozás és a ke-

„A beruházáshoz a takarékszövetkezet nyújt hitelt, és a kellő fedezethez bevonta az Agrár-Vállalkozási Hitelgarancia Alapítvány készfizető kezességét.”

Szatmári Zoltán

reskedelem is a nyakamba szakadt. A termelők integrálása okozta a legkisebb gondot, hiszen ezt a világot ismertem, de a kereskedelem távol állott tőlem. Mondjam azt, hogy sokszor a magam kárán tanultam. De voltak magában a feldolgozó szakmában is nagy tévedések. Ilyen például, hogy Magyarországon a vízi szárnyasokat is csirke vágósoron vágják, így ebbe az üzembe is ilyen technológiát szereltek be. Én úgy voltam, hogy mivel nem értek a feldolgozáshoz, kerestem, és meg is fizettem szakembereket, akik bizony az általuk ismert technológiát alkalmazták. Csak később franciaországi utamon láttam, hogy vannak speciális kacsavágósorok, amelyek kevesebb kézi munkaerőt kötnek le, és hatékonyabbak a mieinknél. A most épülő új üzembe már ilyeneket szerelünk be. A kereskedelem egy külön világ. Ott meg kellett tanulni tárgyalni, el kellett sajátítani az alapvető gyakorlatot. Azt hiszem sikerült is. Ma már áruházláncokba szállítok, és vannak közvetlen nagykereskedői kapcsolataim is, sőt az export sem elhanyagolható.

Kedvelt a Szatmári Kacsa, a piaci lehetőségek kihasználásához növelni kell a termelést, ami jelen esetben egy új üzem építését jelenti. Szatmári Zoltán bízik a növekedésben, ugyanakkor mértéktartónak mutatkozik a fejlesztésben.

Kinőtűk a régi vágóhidat - mondja. - Ezt bezárom, és zöldmezős beruházként egy nagyobb, korszerűbbet építek a mezőgazdasági termékek hozzáadott értékének növelése pályázat keretében. Ehhez a beruháshoz is a FONTANA Takarékszövetkezet nyújt hitelt, és a kellő fedezethez bevonta az Agrár-Vállalkozási Hitelgarancia Alapítvány készfizető kezességét. Már megérkeztek a modern francia gépek, elkezdődött az építés, várhatóan november közepén avathatjuk az üzemet.

Az új üzem 5-6-szor nagyobb teljesítményre képes, a mostani napi 800 darabos vágóka-

pacitással szemben az új már óránként 500 kacsát tud vágni és feldolgozni. De egyelőre nincs szándékomban felfuttatni a kapacitást.

Annyival indulunk, amennyi a régi üzem termelése volt, és később a piaci igényeknek megfelelően apránként növeljük a vágott kacsák számát. Hogy pontosan lássuk: nem a termelés növelése az elsődleges cél, hanem lehetőséget teremtettem arra, hogy amilyen mértékben a piac igényli, növelhessem a termelést. Régi példákából tanulva mondhatom, hogy elsősorban piacot, biztos piacot kell szerezni, s annak ütemében növekedni.

ZÖLDÍTÉSI KÖVETELMÉNYEK 2015-TŐL

A 2015-ben induló új közvetlen támogatási rendszer számos új, kötelező elemet tartalmaz a termelők számára, amelyek közül a legfontosabb a zöldítés követelményrendszere. Magyarországnak - ahogyan mind a 28 uniós tagállamnak - 2014-ben többlépcsős bejelentési kötelezettségnek kell eleget tennie az Európai Bizottság felé a közvetlen támogatás zöldítési eleméről. Hosszabb előkészítő munka eredményeképp 2014. július végén hazánk teljesítette a bejelentés első fordulójának feladatait, és így megalapozta a magyar zöldítési modell 2015-től alkalmazandó keretrendszerét.

A 2015-től alkalmazandó szabályok kialakításakor a magyar fél minden tekintetben figyelembe vette a hazai mezőgazdasági termelés adottságait, és a közösségi jogszabályok adta lehetőségeket mérlegelve a lehető legegyszerűbb rendszert, a legkisebb többlet-adminisztrációt és a feltételek

teljesítéséhez a lehető legkisebb többletköltségeket jelentő megoldásokat fogja alkalmazni.

Az új szabályok értelmében a gazdáknak három zöldítési gyakorlatot kell végezniük, így a 15 hektár fölötti szántón gazdálkodóknak a szántóterületük adott százalékát kitevő méretű ökológiai célterület fenntartását, a növénytermesztés diverzifikálását, valamint az állandó gyepterületek fenntartását.

Minden olyan termelőnek, amely 15 hektárnál nagyobb szántóterülettel rendelkezik, a szántó 5 százalékos arányában ki kell jelölnie ökológiai fókuszterületét. Ezt megteheti saját területén vagy bizonyos típusú fókuszterületek esetében (például tájképi elemek, védelmi sávok) azzal szomszédos területeken is. A termelőknek a vonatkozó uniós jogszabály által felajánlott összes ökológiai fókuszterület-típus elszámlálására

megadják a lehetőséget, a Magyarországon igen ritka tájelemnek minősülő kőfal kivételével. A szomszédos területek beszámításához a Földművelésügyi Minisztérium meg kívánja teremteni a jogi háttérét a jogszabályban előírt, Magyarországon nem földhasználati nyilvántartás köteles és akár nem a termelő kezelésében álló területek ökológiai célterületként való elismertetésére is.

A vetésszerkezet tervezésekor figyelembe kell venni, hogy a 10 és 30 hektár közötti szántón gazdálkodó termelőknek legalább két különböző növénykultúrát, a 30 hektár fölötti szántón gazdálkodóknak pedig három különböző növénykultúrát kell termesztelniük, a termelt főnövényekre vonatkozó arányok betartásával.

Az állandó gyepek nyomon követése nem gazdaságonkénti kötelezettség lesz, hanem továbbra is országos szinten történik majd.

KEDVEZŐ JELEK A SERTÉS-ÁGAZATBAN

A Központi Statisztikai Hivatal által 2014 júniusában közzétett legfrissebb adatok szerint megfordult a hazai sertésállomány évek óta tartó csökkenése, s egy év alatt kb. 200 ezres gyarapodás következett be. Így a sertések száma mintegy 3,1 millióra rúgott. Ezt a kormányzati intézkedések, a takarmányárak kedvező alakulása, (az általános forgalmi adó csökkentése és az ellenőrzések fokozása révén) az ágazat fehéredése, s néhány nagyobb beruházás befejeződésének együttes hatása eredményezte.

Az EU Bizottsága ugyanakkor jóváhagyta az állatjóléti támogatások meghosszabbítását Magyarország számára 2018. december 31-ig. Így a sertéságazatban erre a célra 2014-ben 8,5 milliárd forint áll rendelkezésre. Új támogatási formaként a koca állatjóléti támogatás engedélyezési eljárása is folyik. Az agrártárca ezt bejelentette az EU Bizottság részére, az új támogatási jogcím kerete várhatóan 8,6 milliárd forint lesz. Emellett az ágazatban gazdálkodók az idén az állati hulla elszállítására és az ártalmatlanításra 3, míg az állatbetegségek megelőzésére és leküzdésére 7,5 milliárd forintos támogatást vehetnek igénybe.

**AGRÁR-VÁLLALKOZÁSI
HITELGARANCIA ALAPÍTVÁNY**

A vidékért kezesskedünk

Az Agrár-Vállalkozási Hitelgarancia Alapítvány valamennyi vidéki kis- és közepes vállalkozás, családi gazdálkodó, őstermelő számára nyújt készfizető kezességet, melyet az Alapítvánnyal együttműködő pénzügyi intézmények igényelhetnek a belföldi vállalkozással kötött szerződéseikhez.

Alapítványi kezesség funkciói

- Hitelképesség növelése
- Hitelhez jutási feltételek javítása
- Pénzügyi életképesség biztosítása

Alapítvány készfizető kezessége igényelhető

- Kölcsön/hitel-
- Garancia-
- Lízing-
- Faktoring szerződéshez

Kezességvállalás kondíciói

- Kezességvállalás mértéke: maximum 80 százalék
- Futamidő: minimum 91 nap, maximum 25 év
- A díjakat az alapítvány Üzletszabályzatának Hirdetménye tartalmazza

1054 Budapest
Bajcsy-Zsilinszky út 42-46.
1392 Budapest, 62. Pf. 289
Zöld szám: 06 80 203 760
Telefax: (36 1) 373 8465
E-mail: office@avhga.hu
Honlap: www.avhga.hu

PARTNERSÉGI MEGÁLLAPODÁS AZ UNIÓS FORRÁSOKRÓL

Az Európai Bizottság és az egyes uniós tagországok közti partnerségi megállapodás a 2014-2020 között érkező uniós források felhasználásának keretét jelöli ki. A konkrét támogatási intézkedéseket felvázoló operatív programokat csak a partnerségi megállapodás elfogadását követően lehet jóváhagyni. A jogszabályok értelmében minden uniós tagál-

lamnak 2014. április 22-éig kellett benyújtania a szóban forgó dokumentumot. Ezt határidőre Magyarország is megtette.

Az Európai Bizottság 2014. augusztus végén tájékoztatott arról, hogy elfogadták a Bizottság és Magyarország közötti partnerségi megállapodást, amely 21,9 milliárd euró

beruházás előtt nyitja meg az utat 2014 és 2020 között. Magyarország emellett a vidékfejlesztés terén 3,45 milliárd euró, a halászati ágazatban pedig 39 millió euró támogatást kap. Az Európai Bizottság és Magyarország közötti partnerségi megállapodást a felek 2014. szeptember 11-én aláírták.

AZ UNIÓS ÉS A NEMZETI TÁMOGATÁSOK A MUNKAIGÉNYES MEZŐGAZDASÁGI ÁGAZATOK SZOLGÁLATÁBAN

Megjelent a 1437/2014. (VII. 31.) Kormányhatározat az egységes területalapú támogatás összegéhez kötött támogatás felső szintjének megállapításáról és a mezőgazdasági munkahelyteremtés elősegítéséről. A Kormány a Magyar Agrár-, Élelmiszergazdasági és Vidékfejlesztési Kamara, valamint a Magyar Gazdakörök és Gazdaszövetkezetek Szövetségének javaslatára megtárgyalta a földművelésügyi miniszter előterjesztését, amelynek alapján úgy döntött, hogy olyan mezőgazdasági rendszert kell kialakítani, amely a jövőben több embernek biztosít megélhetést, ezért kiemelten kívánja támogatni az állattenyésztést, a zöldség- és gyümölcsstermesztést, valamint a vetőmag előállítását.

A Kormány rögzítette, hogy e célkitűzés figyelembe vételével kell felhasználni az európai uniós és a nemzeti mezőgazdasági támogatásokat, továbbá az agráriumból

forrás kivonásra nem kerülhet sor. Mindezek megvalósítása érdekében a Kormány felkérte a földművelésügyi minisztert, hogy az egységes területalapú támogatás összegéhez kötött támogatás kifizetését 2015-2020 között úgy hajtsa végre és jelentse be az Európai Bizottságnak, hogy 150 000 euró éves egységes területalapú támogatás felett 5 százalékos, 1200 hektárnak megfelelő támogatási összeg felett 100 százalékos támogatáscsökkentést kell alkalmazni az érintett mezőgazdasági termelőknél.

A Kormány egyúttal felhívta a nemzetgazdasági minisztert, hogy az állattenyésztés és más munkaigényes ágazatok támogatására a költségvetési tervezés során a Földművelésügyi Minisztérium „Folyó kiadások és jövedelemtámogatások” fejezeti kezelésű előirányzatában 2015-ben mintegy 82, 2016-ban 81, 2017-ben 80, 2018-ban 78,

2019-ben 77 milliárd és 2020-ban 76 milliárd forint összeget tervezzen be. E forrásokat évközben zárolni nem lehet. Az agrártárcaán egyúttal ki kell dolgoznia a mezőgazdasági termelők részvételének feltételeit a Munkavédelmi Akciótervben.

A Kormány a Miniszterelnökséget vezető minisztert pedig azzal bízta meg, hogy a 2014-2020. évi Vidékfejlesztési Program elkészítése és az intézkedések meghirdetése során gondoskodjon arról, hogy az egységes területalapú támogatási keretből évente megvalósuló támogatás átcsoportosítása során az állattenyésztés, a zöldség- és gyümölcs-stermesztés, valamint a vetőmag-előállítás kiemelt támogatásban részesüljön. Továbbá a „tejhasznú szarvasmarha állattéli intézkedésre” legalább évi 8 milliárd forintnak megfelelő forrás álljon a termelők rendelkezésére.

TÁRGYALÁS A TRANSZATLANTI SZABADKERESKEDELMI MEGÁLLAPODÁS RÓL

A világ legnagyobb szabadkereskedelmi övezetének kialakításáról folytat tárgyalásokat az Európai Unió és az Amerikai Egyesült Államok, amely az agrártermékek forgalmát is közelről érinti. Az Európai Parlament megrendelésére szakértői tanulmány készült az úgynevezett transzatlanti kereskedelmi és beruházási tárgyalások várható hatásairól, amelyet 2014 nyarának végén mutattak be Brüsszelben. Az alábbiakban a jelentés főbb megállapításait foglaljuk össze.

Az agrártermékek kereskedelme 4 százalékkal teszi ki az Atlanti-óceán két partja között zajló kereskedelemnek. Az Európai Unióba behozott amerikai termékek most magasabb vámokkal kell, hogy szembenézzenek, mint az uniós export a tengerentúlon. (2010-es adat szerint az amerikai vámtarifák általános szintje a mezőgazdasági termékek kereskedelmében 6,6 százalék volt, az Unióban pedig 12,8 százalék.) Az Európai Uniónak jelentős, 2012-ben körülbelül 6 milliárd eurós kereskedelmi többlete volt Amerikával szemben az élelmiszerek kereskedelmében.

A vámtarifák teljes kivezetése és a nem tarifajellegű korlátozások negyedével való csökkentése esetén az EU-USA közötti transzatlanti szabadkereskedelmi megállapodás akár 40 százalékkal is megnövelheti az óceán két partja közötti agrárkereskedelmet. Az Egyesült Államokba irányuló uniós agrárimport várhatóan

közel 60 százalékos, míg az USA-ból származó import 120 százalékos növekedésére lehet számítani. Mindez ugyanakkor az uniós országok egymásközi agrárkereskedelmére is komoly hatással lenne, amely a magyar termékek eddigi piaci elhelyezését is átforgalmazhatja.

A piacnyitás ágazatonként eltérően érintené az európai agrárágazatot. Európai oldalon ugyanis nagyon magas, több mint 40 százalékos vámokkal védik a húst és a tejtermékeket. Az Egyesült Államokba exportált európai agrár-élelmiszerek közül a dohánytermékeknek (kb. 22 százalék), a tejtermékeknek (mintegy 20 százalék) és a cukornál (közel 19 százalék) a legmagasabbak a vámok.

A vámok teljes lebontása, még ha egyes érzékeny szektoroknál több éves átmenet után kerül is rájuk sor, elsősorban a most fokozottan védett ágazatok számára jelentene nagyobb problémát. Arra lehet számítani, hogy a szabadkereskedelmi megállapodás az európai marhahús szektort tenné ki különösen nagy versenynek, de az etanol előállítását, a baromfiágazatot és a gabonatermelést, ezen belül is a kukoricát és a gyengébb minőségű gabonát érintené hátrányosan a felfutó amerikai export. Ezzel szemben - alacsony bázisról indulva - az uniós vörös hús tengerentúli kivitele akár az ötszörösére, a cukoré és fehérhúsoké közel négyszeresére, a tejtermékeké (főleg a sajtoké) pedig a három és félszeresére is nőhet.

Az Európai Unió számára a vámok megszüntetésénél is érzékenyebb terület a szabályozások egymáshoz való közelítése, különben az európai élelmiszer-gazdaság számos szektorában nagyon negatív versenyhatásokra lehet számítani. Ha a szabályozási konvergenciában nem sikerül megállapodni, akkor az EU termelőinek jelentős költségeik származnak majd a szigorú uniós fogyasztó- és környezetvédelmi szabályoknak való megfelelésből, míg az ezeket alkalmazni nem köteles amerikai exportőrök komoly versenyelőnybe kerülhetnek. Ha ugyanakkor a szabályozói konvergencia során inkább az amerikai modellhez igazodnak, akkor a féltve őrzött európai fogyasztóvédelmi és egyéb szabályok jelentős fellazulása következhet be.

Az Európai Parlament előtt levő tanulmány - magyar szempontból különösen figyelemre méltó - összegző megállapítása szerint az uniós tej- és a feldolgozott termékek előállítását a bor- és égetett szeszek, esetleg a cukor és a biodízel ágazat lehet a nyertese, míg a marhahús, a baromfi és a gabonaszektor a fő vesztese az Európai Unió és az Egyesült Államok közötti kereskedelmi liberalizációnak. Az egyes uniós országok szintjén az előnyök és a hátrányok nem csupán az európai-amerikai relációjú agrárkereskedelemben, hanem az eddigi európai kereskedelmi pozíciók várható átrendeződésében is megjelennek.

EZERMILLIÁRD FORINTRA EMELKEDIK A NÖVEKEDÉSI HITELPROGRAM MÁSODIK SZAKASZÁNAK KERETÖSSZEGE

Az Magyar Nemzeti Bank 2013 júniusában indította el a Növekedési Hitelprogramot (NHP), majd annak meghosszabbítása mellett döntött.

Az NHP első és második szakaszában eddig együttesen több mint 1000 milliárd forint összegben kötöttek hitelszerződést a hitelintézetek, amely több mint 14 ezer kis- és középvállalkozást érint. A Monetáris Tanács a program eddigi kedvező hatásait, a gazdasági

és pénzügyi folyamatok alakulását, valamint a kis- és középvállalkozások részéről továbbra is élénk hitelkeresletet figyelembe véve a program második szakasza keretösszegének 500 milliárd forinttal, 1000 milliárd forintra történő megemlése mellett döntött. A hitelkereslet várható növekedésében fontos szerepet játszik az új európai uniós pályázatok utolsó negyedévre várható kiírása. Ennek következtében a vállalkozások részéről számot-

tevő igény jelenhet meg az uniós támogatásokat előfinanszírozó hitelek iránt, amelyekhez új beruházási hitelek is kapcsolódhatnak. A Monetáris Tanács arról is határozott, hogy a pénzügyi lízing, valamint az európai uniós támogatások előfinanszírozását szolgáló hitelek lehívására rendelkezésre álló határidőt 2015. június 30-ig meghosszabbítja, változatlanul hagyva a szerződéskötésre vonatkozó 2014. végi határidőt.

GARANCIA

Az Agrár- Vállalkozási Hitelgarancia Alapítvány időszaki kiadványa, szerkesztéséért felelős az AVHA Kft. (megjelenik az agrárlapok mellékleteként)

Felelős kiadó: dr. Herczegh András | Szerkesztőségi titkár: Sullay Viktória | Szerkesztőség: 1054 Budapest, Bajcsy-Zsilinszky út 42-46. | Telefon: (1) 373 8453 | Zöld szám: (80) 203 760

Fax: (1) 373 8455 | Stúdió: Armadillo Design Kft. 1045 Budapest, Berni u. 1. | Nyomja: Ipress Center Hungary Kft. 2600 Vác, Nádas u. 6., felelős vezető: Lakatos Imre ügyvezető